

Хіра Олександр Корнилович (17.01.1897 – 23.05.1983) – релігійний діяч Закарпаття. Народився в с.Вільхівці Марамороського комітату (Тячівський район Закарпатської області) в сім'ї священика. Навчався на теологічному факультеті Будапештського університету (1915-1920), після закінчення якого був висвячений єпископом А.Паппом на священика. Працював співробітником Мукачівського єпархіального управління в Ужгороді (1920-1922), згодом помічником священика в с.Нересниця Тячівського округу (1922-1924). З 1924 проживав в Ужгороді. Член Християнсько-Народної партії, яку очолював А.Волошин (1924-1936). У 1933 виконував обов'язки члена, а згодом керівника капітули греко-католицької церкви. Протягом тривалого часу працював викладачем, пізніше – ректором Ужгородської богословської семінарії (1934-1939). Паралельно з цим був призначений головою єпархіального трибуналу. Відзначався чіткою українською орієнтацією, що призвело до його арешту на початку листопада 1938. Деякий час знаходився під наглядом угорської поліції. У 1943 єпископ Мукачівської греко-католицької єпархії О.Стойка порушив клопотання про присвоєння О.Х.Духовного звання прелата-каноніка, яке затвердив папа Пій XII. Восени 1944 його таємно було висвячено в єпископи. О.Х. постійно співпрацював з єпископом Т.Ромжею. 10 лютого 1949 О.Х. було заарештовано, а вже 16 лютого йому пред'явили звинувачення в антирадянській діяльності. 6 серпня 1949 особливою нарадою при міністрі держбезпеки СРСР було прийнято постанову, згідно з якою О.Х. засуджувався на 25 років виправно-трудоих таборів. У 1956 він повернувся з ув'язнення до рідного села, де продовжив душпастирську роботу в умовах підпілля. Був знову засуджений (на цей раз на 5 років) і висланий в Караганду. Він добився легалізації католицької громади Караганди (1977), посвятив новозбудовану церкву (1978), продовжуючи залишатись духовним настоятелем Мукачівської єпархії. Помер і похований в Караганді. Реабілітований прокуратурою Закарпатської області 28 квітня 1989. Скульптор М.Белень виготовив плакету єпископа О.Хіри, яка знаходиться в приватній колекції Папи Іоанна-Павла II. Література: Хланта О. Єпископ Олександр Хіра // Календар «Просвіти» на 1998 рік. – Ужгород, 1998. – С.54-57; Довганич О., Хланта О. У жорнах сталінських репресій. З історії ліквідації греко-католицької церкви та її возз'єднання з руською православною церквою, переслідування інших релігійних громад у 40-50-х роках ХХ століття. – Ужгород: Карпати-Гражда, 1999. – С.21-24; Пагирия В. Світочі карпатського краю. Історичні портрети греко-католицьких священиків Мукачівської єпархії. – Мукачево: Елара, 1996. – С.92-93. **М.М.Вегеш**